

Indenrigsministeren (Singerslev): Ja, der feiler det ærede Medlem. De Indvendinger, der ere gjorte gjældende tidligere, staa jo fremdeles fast, og jeg har ogsaa holdt mig dertil. Jeg har ogsaa nævnt det ærede Medlem i Dag, særlig med Hensyn til § 1, at det utvivlsomt er en Forringelse af Eiendomsretten, som indeholdes i en saadan Bestemmelse. At jeg ved Siden deraf hævder, at der ikke er Trang til Lovforslaget, er jo en anden Sag. Det maa jeg jo have Ret til at gjøre, og jeg har al Føle til at gjøre det efter den Maade, det ærede Medlem selv har argumenteret paa, nemlig fra det statsøkonomiske og statsagronomiske Standpunkt — vi kunne jo kombinere dem. At det i og for sig, i alt Fald som Regel, er bedre at være Eier end Bruger, kunde det ikke falde mig ind at benægte, men det gjælder ikke blot her, det gjælder ogsaa andre Steder. Men at der dog er nogen Grund til at se, hvorledes det faktisk Forhold stiller sig her i Landet, hvorvidt de vedkommende Leiere ere stillede saa usikkert, som det burde kræves, at de skulde være, naar Lovgivningsmagten skulde stride ind (Veth: Det ere de!), forekommer mig utvivlsomt. Det er Noget, som ogsaa forekommer mig fortjener at komme i Betragtning som Argument. Det ærede Medlem for Præstø Amts 3die Valgkreds siger, det ere de! Ja, ganske vist, formelt ere de det, men Spørgsmaalet er, om de i samme Grad ere det reelt. — Det ærede Medlem næviede, og det er egentlig det, som har foranlediget mig til at tage Ordet, at der ikke forelaa for ham nogen Oplysning om, at Selveiendom er vovende. Jeg skal herom tillade mig i den Anledning at oplyse, at i 1873 udgjorde Fæste- og Leiehuse omtrent 22½ pCt. af samtlige Huse, men i 1885 17½ pCt. af samtlige Huse. Dette viser noksom hen til, at Selveiendom er vovet i den Tid. Der har været en Tendents til at sælge og købe Huse, og dette er ogsaa Noget, som Enhver veed, der har havt Leilighed til at følge med i disse Forhold.

Veth: Jeg vil kun slaa den ene Bemærkning af den ærede Minister fast, at formelt sidde disse Husmænd, som der er Tale om, paa meget usikkert Billaar. Den ærede Minister sagde, at de gjorde det ikke reelt, fordi Eierne ere humane; men formelt gjøre de det, og jeg paastaar, at denne Usikkerhed er i høi Grad skadelig for Landets Interesser i det Hele. Videre har jeg ikke at sige.

Da ikke Flere ønskede at udtale sig, var Forhandlingen sluttet.

1) Endringsforslag under Nr. 11 (se foran Sp. 1318)

forkastedes med 51 Stemmer mod 17.

2) Endringsforslag under Nr. 1 (se foran Sp. 1316)

vedtoges med 47 Stemmer mod 16.

3) Endringsforslag under Nr. 2 (se foran Sp. 1316)

vedtoges med 49 Stemmer mod 17.

Endringsforslag under Nr. 3 (se foran Sp. 1317)

vedtoges uden Afstemning.

Lovforslagets § 3 (tidligere § 1):

Naar en Fæste- eller Leiehusmand i sin Besiddelsestid enten har istandsat eller af Nytt opført saadanne Bygninger paa Grunden eller Lodden, som ere nødvendige til dennes Drift, bør ham eller hans Arvinger ved Fratredelsen gives Erstatning derfor af Jorddroten, hvori dog Værdien af de Materialer eller andre Tilskud, som Husbonden bevislig maatte have forstrakt ham til dette Brug, bør komme til Afdrag. Det Samme gjælder med Hensyn til saadanne Tilbygninger og Forøgelses af det mir- og nagelfaste Inventarium, som, selv om de ikke kunne anses for strengt taget nødvendige til Jordens Drift, dog maa erkjendes for at være hensigtsmæssige, naar de uomtvistelig have forøget Husets almindelige Handelsværdi. Erstatningsretten omfatter fremdeles ikke blot saadanne større Grundforbedringer af Husets Tilliggende, der utvivlsomt have varigen forøget dets Værdi, saasom Opdyrkning af Overdrev, Heder, Mose eller Kjær, Rydning af stenlagte Jordstykker, Udtørring af Morasser, Afsviivnings- og Overrislingsanlæg, men ogsaa de nyttige og hensigtsmæssige mindre Grundforbedringer, t. Ex. Mergling, omfattende Udgravninger, Brøndtætning eller deslige, hvoraf Fæsteren, Leieren eller disses Arvinger paa Grund af Besiddelsens Afbrydelse ikke have faaet Leilighed til at høste den fulde Fordel.

vedtoges uden Afstemning.

Endringsforslag under Nr. 4 (se foran Sp. 1317)

vedtoges uden Afstemning.